

Rapport van Expertise

Uw schadenummer : 2011-OG-001

Opdrachtgever : Fam. F.T.M. Termorshuizen – Van der Pluym
Hopmeerweg 8, 4725 PX Wouwe Plantage
06-237 26 003

Tegenpartij : Familie C.J. van Rijen
Maststraat 27, 4709 PN Nispen
(0165) 36 51 76

Privaatrechtelijke : Mr. A.M. van Schaick / Mr. J.J.J. de Rooy
Juridische Linssen CS Advocaten
Belangenbehartiger Dossiernummer 90.204.0489
van tegenpartij Postbus 240, 8000 AE Tilburg
(013) 5 420 400

Expert tegenpartij : Ing. P.J.A. Wilders re.
2004-2008 Stichting Rechtsbijstand
Dossiernummer R103766224
Postbus 981, 6040 AZ Roermond
(0475) 36 71 11 of 06-538 03 514

Publiekrechtelijke : Mw. Mr. M.K. Weterings
Juridische Stichting Rechtsbijstand
Belangenbehartiger Dossiernummer R103704401
van tegenpartij Postbus 10100, 5000 JC Tilburg
(013) 462 11 51

Schadepriode : 1-2-2002 t/m 5-1-2011

Voorval : Beweerdelijke schadeclaims vanwege aanleg
natuur op perceel opdrachtgever

Expert : J.C. Pieters re.
Register-Expert NIVRE, Register-Taxateur VRT, lid NVAE

Schadebedrag : N I H I L

Expertisedata : 16 en 23 november 2004
20 juli 2005, 5 januari 2011

ALGEMEEN

Op 5 november 2004 ontvingen wij van Delta Lloyd Schadeverzekering NV te Amsterdam het verzoek de schadetoedracht te onderzoeken en de schade vast te stellen als gevolg van voornoemd voorval. Na telefonische afspraak, op gelijke datum, bezochten wij tegenpartij (na telefonisch overleg met diens privaatrechtelijke juridische belangenbehartiger) en opdrachtgever op 16 november 2004. Op 19 november 2004 ontvingen wij een, op 18 november 2004 gedateerd schrijven van de publiekrechtelijke juridische belangenbehartiger van tegenpartij. Op 23 november 2004 voerden wij een telefonisch onderhoud met de Gemeente Roosendaal, de expert van tegenpartij en de publiekrechtelijke juridische belangenbehartiger van tegenpartij.

Op 15 juli 2005 ontvingen wij bericht van de expert van tegenpartij dat er een 'nieuwe' claim werd gedaan op basis van het overwaaien van onkruidzaden. Na overleg met de schade- behandelaar van de verzekeraar en het maken van een afspraak, op gelijke datum, hebben wij tegenpartij en opdrachtgever bezocht op 20 juli 2005.

Op 5 januari 2011 hebben wij opdrachtgever, na diens verzoek van 14 december 2010, bezocht voor het actualiseren van het rapport van. Tijdens dit bezoek hebben wij de vermeende schade op de betreffende locaties wederom geïnspecteerd. Op 11 januari 2011 hebben wij telefonisch contact gehad met de (voormalige) expert van tegenpartij.

Wij rapporteren u als volgt:

Opdrachtgever

De opdrachtgevern zijn de heer F.T.M. Termorshuizen & mevrouw Y.M.M.P. van der Pluym te Wouwse Plantage, woonachtig op voornoemd adres. Opdrachtgever ontwikkelt een Landgoed, met natuur- en landschapsontwikkende elementen. Hierin exploiteert opdrachtgever een biologische sierteeltkwekerij alsmede een kleine camping (Ottermeerhoeve VOF.

Wij hebben gesproken met de heer F. Termorshuizen.

Tegenpartij

De tegenpartij is de familie C.J. van Rijen te Nispen, gevestigd op voornoemd adres. Tegenpartij exploiteert een bloemkwekerij van ca. 4 HA op een bedrijf met een oppervlakte van 9 HA. De resterende grond wordt, vanwege vruchtwisseling, verhuurd en beteeld voor aardappelteelt (3 HA) en snijmaïs (2 HA). Wij hebben, in 2004 en 2005, in aanwezigheid van de expert van tegenpartij gesproken met de heer en mevrouw Van Rijen.

Contractuele relatie tussen partijen

Opdrachtgever en tegenpartij hebben géén contractuele relatie.

Schadeclaims 2002-2005

Tegenpartij heeft in de periode 2002-2004 op diverse momenten schade geclaimd. Er is hierop door de expert van tegenpartij een schaderapport opgesteld (30 juni 2004, rapport 2004 / 017B). Na aanleiding van dit rapport werd tegenpartij door de expert bezocht op 16 november 2004. Na beoordeling van deze claim(s) werd door expert geconcludeerd dat geen schade aangetoond was. Er werden, zowel door deze als door de expert van tegenpartij, géén schadeberekeningen vervaardigd.

Conform de gemaakte afspraken (met tegenpartij en diens expert) op 23 november 2004 verplichte tegenpartij zich om onmiddellijk schade te melden die, volgens zijn mening, een gevolg kon zijn van het handelen of nalaten van opdrachtgever. Hierdoor zou deze schadeclaim direct door de experts van beide partijen kunnen worden geïnspecteerd en beoordeeld.

Op 15 juli 2005 hebben wij een schademelding, van de expert van tegenpartij, ontvangen ter zake van een vermeende onkruidvervuiling vanuit het landgoed. Bij de hierop volgende inspectie van 20 juli 2005 werden door beide experts geen relevante schade geconstateerd noch vastgesteld welke een verband houden met de natuurontwikkeling van opdrachtgever.

Sinds 15 juli 2005 zijn geen schademeldingen meer gedaan door tegenpartij. Bij telefonische navraag bij de expert van tegenpartij, op 11 januari 2011, door de expert, bleken ook daar geen verdere schademeldingen bekend te zijn. Bij de opdrachtgever zijn geen schademeldingen door tegenpartij ingediend.

Beweringen bij claims tegenpartij

1. De toegezegde afstanden m.b.t. de beplantingsvrije, boomvrije en eikvrije zone, conform afspraken in 2001, zouden niet zijn nagekomen.
2. Door het wild dat in dit aangeplante bos zou voorkomen heeft tegenpartij schade opgelopen aan zijn gewassen vanwege vreterij.
3. Door het aangeplante bos zou door de schaduwwerking van de bomen de kwaliteit en kwantiteit afnemen van de gewassen van tegenpartij.
4. Door het aangeplante bos zouden de landerijen van tegenpartij (op termijn) kunnen verdrogen.
5. Door de in het bos groeiende onkruiden zouden de landerijen van tegenpartij vervuilen danwel verliest tegenpartij zijn bewijs van het Milieu Programma Sierteelt (MPS), door extra gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (herbiciden).
6. Door overwaaiend blad (al of niet met meeldauwschimmels) zouden de gewassen van tegenpartij worden aangetast.
7. Door de aanwezigheid van het landgoed zou een aanzienlijke waardevermindering van de percelen en opstanden van tegenpartij ontstaan.

BEVINDINGEN EXPERT

Inspectie

In aanvulling op, en ter aanvulling en actualisering van, ons Voorlopig Rapport van Expertise van 24 november 2004 en ons Tweede Rapport van Expertise van 21 juli 2005 hebben wij, op 5 januari 2011 de plaatselijke situatie geïnspecteerd en de in de loop der tijden bij opdrachtgever geuite schadeclaims nogmaals geïnventariseerd en beoordeeld.

Foto's

5 januari 2011

Het landgoed in ontwikkeling.

Noord-zuid pad

Links perceel tegenpartij ingezaaid met groenbemester. De schaduw van de bomen is beperkt.

Rechts boomvrije zone

✍

Boomvrije zone, op perceel van opdrachtgever bij perceel tegenpartij

Situatie op 3 november 2009, foto opdrachtgever.

Geen blad overgewaaid en geen schaduw door bomen.

Oogst Limonium bij opdrachtgever in 2009

Reactie op claims en beweringen

1. De door de Gemeente voorgeschreven boomvrije zone is 6 meter. De door opdrachtgever aan tegenpartij toegezegde boomvrije zone is 10 meter. De door opdrachtgever aan tegenpartij toegezegd 'eikenvrije zone' is 30 meter. Op 5 januari 2011 werden door ons deze zones, aan de zijde van tegenpartij, nagemeten. De onbeplante zone bedraagt, ter hoogte van tegenpartij minimaal 10 meter. De zg. eikenvrije zone is minimaal 40 meter.
2. De vermeende wildschade die tegenpartij zou lijden is ons niet gemeld en werd door ons niet aangetroffen tijdens onze inspecties. Ook is van enige wildschade niets bekend bij de betreffende wildbeheergroep, noch gemeld bij het Faunafonds (Wildschadecommissie).
 - Het aangeplante bos door opdrachtgever betreft slechts een kleine oppervlakte ten opzichte van de andere omliggende bossen (ca. 250 HA). Eén daarvan (het bosje van Van der Meer) ligt sinds een lange reeks van jaren direct aan de landerijen van tegenpartij. Het meeste wild leeft echter (aan de randen) van akkers en landbouwgronden. Op deze plekken is er makkelijker te foerageren door deze dieren. De landerijen van tegenpartij worden voor 85% omringd door dergelijke akker- en landbouwgronden. Het is dus aannemelijk dat het grootste deel van de vermeende wildschade vanuit deze percelen veroorzaakt zou worden.
 - Tegenpartij schermt (evenals opdrachtgever) zijn zonnebloemen en ander sierteeltgewassen niet af met gaas. Opdrachtgever heeft, volgens eigen verklaring, in de periode 2002-2010 geen merkbare wildschade opgelopen op zijn, midden tussen de bossen gelegen, perceel. Op dit perceel werden met succes vele soorten snijbloemen en snijgroen geteeld, o.a. Hypericum, Quercus, Achillea, Solidago, Limonium, Statice, Helianthus, Rhododendron en Lysimachia.
 - Het afschermen van het eigen gewas tegen wild is een normale zaak in de bloemisterijsector. Ook het Faunafonds (Wildschadecommissie) schrijft deze in vele gevallen dwingend voor, vooraleer tot opname van de schade en eventuele uitkering van schadepeningen wordt overgegaan. De kosten hiervoor (enkele honderden euro) wegen, bij enige wildvraat, ruimschoots op tegen het vermijden van wildschade. Zie www.faunafonds.nl (> maatregelen > bloemteelt).
 - Volgens verklaring van opdrachtgever heeft tegenpartij in het voorjaar van 2011 een afscheiding van gaas geplaatst.
3. Schaduwwerking van de bomen in het aangeplante bos op de gewassen op de, ten noorden van het bosperceel gelegen, landerijen van tegenpartij is in het groeiseizoen nagenoeg uit te sluiten. Slechts in de winterperiode, als er geen gewassen te velde staan, is er mogelijk enige sprake van schaduwwerking op het perceel van tegenpartij.

✍

4. *Verdroging van het perceel van tegenpartij door de bomen in het aangeplante bos is niet aannemelijk. Het perceel van opdrachtgever is geheel omzoomd met een brede buffer en een droge sloot als erfafscheiding waardoor de onderlinge beïnvloeding van beide percelen beperkt is.*

Opdrachtgever heeft in de afgelopen jaren op het aanpalende gebied een aanzienlijke waterbuffer van 2.000 m3 aangelegd en een zg. Lobstuw houdt het hemelwater langer vast op het eigen perceel.

Door deze maatregelen wordt wateroverlast in de winter en droogte in de zomer, op de aanpalende landerijen in het stroomgebied van de (voormalige) beek eerder voorkomen dan wel beperkt.

5. *Het is niet aangetoond noch aannemelijk dat de aanwezigheid van het bos en de wijze van onderhoud van de slootkanten en bufferstroken, welke geregeld worden gemaaid door opdrachtgever, tot op heden een oorzaak is van onkruidvervuiling op het bedrijf van tegenpartij. Het verschil in aangetroffen onkruidsoorten (akkeronkruiden en bestaande vegetatie) is dermate groot dat van een overdracht niet of nauwelijks kan worden gesproken.*
6. *Er werden door ons, op 5 januari 2011 evenals bij eerder inspecties, geen blad aangetroffen die vanaf het perceel van opdrachtgever op het perceel van tegenpartij was gewaaid. Alle blad bevond zich in het bos en in de bufferrand (boomvrije zone) tot 2 á 3 meter) van het bos. De meeldauw- en andere schimmels, die eiken als waardplant hebben, zijn van een andere soort (stam) dan die voorkomen op b.v. Chrysanthemum of Helianthus. Meeldauwschimmels zijn soort specifiek en vermeerderen zich normaliter slechts binnen de eigen soort (van chrysant op chrysant en van eik op eik). Overdracht van eik naar andere gewassen is, mede gezien voornoemde eikvrije zone van 40 meter) niet aannemelijk.*
7. *Door de belending met het landgoed van opdrachtgever zal de waarde van de percelen en opstanden van tegenpartij eerder stijgen dan dalen. Was het betreffende bedrijf voorheen slechts aantrekkelijk voor gegadigden in de intensieve tuinbouw dan is er nu een nieuwe doelgroep van potentiële kopers bijgekomen. Namelijk, die van natuur en rust zoekende particulieren. Verder heeft de natuurontwikkeling door opdrachtgever géén invloed op de productiewaarde van de gewassen op de betreffende percelen van tegenpartij.*

CONCLUSIES EXPERT

- *Wij hebben tot op heden geen schade kunnen constateren noch vaststellen.*
- *Wij verwachten geen gerelateerde schade in de toekomst.*
- *Er is, ons inziens, geen sprake van enige toerekenbare aansprakelijkheid.*

Aldus vastgesteld te Wageningen 28 mei 2011

AgroExpertise –Wageningen

J. (Jan) C. Pieters

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jan Pieters', enclosed within a large, loopy oval shape.

Bijlagen: -Voorlopig Rapport van Expertise van 24 november 2004
-Tweede Rapport van Expertise van 21 juli 2005

Voorlopig Rapport van Expertise

Uw schadenummer : Z7-52-1989238

Opdrachtgever : Delta Lloyd Schadeverzekering NV
Postbus 44
8000 AA ZWOLLE

Behandelaar : Ing. S. Knottnerus

Opdrachtnummer : 2004.11.0212

Verzekerde : F.T.M. Termorshuizen - Y.M.M.P. van der Pluym VOF
Landgoed Ottermeer
Hopmeerweg 8, 4725 PX Wouwse Plantage
06-144 87 302

Tegenpartij : C.J. van Rijen
Maststraat 27, 4709 PN Nispen
(0165) 36 51 76

Privaatrechtelijke
Juridische Belangenbehartiger
van tegenpartij : Mr. A.M. van Schaick
Linssen CS Advocaten Dossiernummer 90.204.0489
Postbus 240 8000 AE Tilburg
(013) 5 420 400

Expert tegenpartij : Ing. P.J.A. Wilders re.
Stichting Rechtsbijstand Dossiernummer R103766224
Postbus 981, 6040 AZ Roermond
(0475) 36 71 11 of 06-538 03 514

Publiekrechtelijke
Juridische Belangenbehartiger
van tegenpartij : Mw. Mr. M.K. Weterings
Stichting Rechtsbijstand Dossiernummer R103704401
Postbus 10100, 5000 JC Tilburg
(013) 462 11 51

Verzekering : Aansprakelijkheidsverzekering Agrarische Bedrijven

Polisnummer : 730-7077032

Schadedatum : 1 februari 2004

Voorval : Schadeclaims vanwege aanleg landgoed.

Expert : J.C. Pieters re.
(Register-Expert NIVRE, Register-Taxateur VRT, lid NVAE)

Schadebedrag : Onbekend

Expertisedatum : 16 en 23 november 2004

ALGEMEEN

Op 5 november 2004 ontvingen wij van Delta Lloyd Schadeverzekering NV te Amsterdam het verzoek de schadetoedracht te onderzoeken en de schade vast te stellen als gevolg van voornoemd voorval. Na telefonische afspraak, op gelijke datum, bezochten wij tegenpartij (na telefonisch overleg met diens privaatrechtelijke juridische belangenbehartiger) en verzekerde op 16 november 2004. Op 19 november 2004 ontvingen wij een, op 18 november 2004 gedateerd schrijven van de publiekrechtelijke juridische belangenbehartiger van tegenpartij. Op 23 november 2004 voerden wij een telefonisch onderhoud met de Gemeente Roosendaal, de expert van tegenpartij en de publiekrechtelijke juridische belangenbehartiger van tegenpartij.

Wij rapporteren u (voorlopig) als volgt:

Verzekerde

De verzekerde is de vennootschap onder firma F.T.M. Termorshuizen & Y.M.M.P. van der Pluym te Wouwse Plantage, gevestigd op voornoemd adres. De heer Termorshuizen en mevrouw Van der Pluym handelen onder de namen Ottermeerhoeve en Landgoed Ottermeer. Verzekerde ontwikkelt sinds 2001 een Landgoed, met natuur- en landschapsontwikkende elementen, van circa 19,4 hectare groot. Hierin exploiteert verzekerde een biologische fruit- en bloemenkwekerij alsmede een minicamping met 15 staanplaatsen. Wij hebben gesproken met de heer F. Termorshuizen en mevrouw Y. van der Pluym.

Tegenpartij

De tegenpartij is C.J. van Rijen te Nispen, gevestigd op voornoemd adres. Tegenpartij exploiteert een bloemkwekerij van ca. 4 HA op een bedrijf met een oppervlakte van 9 HA. De resterende grond wordt, vanwege vruchtwisseling, verhuurd en beteeld voor aardappelteelt (3 HA) en snijmaïs (2 HA). Wij hebben gesproken met de heer en mevrouw Van Rijen.

Contractuele relatie tussen partijen

Verzekerde en tegenpartij hebben géén contractuele relatie.

Voorval

Verzekerde en tegenpartij hebben een langlopend publiekrechtelijk juridisch dispuut vanaf het moment van daadwerkelijke wijziging van de bestemming van de gronden van verzekerde, van gangbaar agrarisch in ecologisch agrarisch (biologische tuinbouw, bosbouw, natuur en minicamping) in 2001 tot op heden. Daarnaast hebben verzekerde een (even lang durend) privaatrechtelijk dispuut omtrent schade, aan het bedrijf van tegenpartij, veroorzaakt door vreterij door wild komende vanuit het aangeplante bos, door wateronttrekking en door onkruidverspreiding.

Schadeclaim

Tegenpartij heeft op diverse momenten schade geclaimd. Er is een schaderapport opgemaakt door de expert van tegenpartij (30 juni 2004, rapport 2004 / 017B). Er zijn echter geen schadeberekeningen vervaardigd noch werd enige schade daadwerkelijk aangetoond als gevolg van deze voorvallen.

BEVINDINGEN EXPERT

Verklaring verzekerde

In 2000 staakte verzekerde een glastuinbouwbedrijf te Pijnacker en kocht een bestaand (gangbaar) boerenbedrijf ad 19,4 HA van de heer Jac.Kester te Wouwse Plantage. Na overleg met diverse instanties (Gemeente en Provincie) werd in overleg met het Brabants Landschap een indeling van dit perceel ontworpen waarbij zowel de economische doelstellingen als het herstellen van de oorspronkelijke natuurwaarden (bos) een plaats kregen. In dit plan werd, in overleg met het Waterschap, ook een buffering van regenwater gepland en restauratie (meanderen) van de oorspronkelijke beek. Daarnaast werd het biologische tuinbouwbedrijf opgestart.

Per brief van 14 juni 2001 werd het initiatief tot realisatie van het Landgoed Ottermeer, door de Gemeente Roosendaal, positief bejegend. In deze brief werden tevens de juridische kaders en de planologische context gedefinieerd ten aanzien van het Landgoed (toestemming aanleg bos, extra wooneenheden, maximaal 10 paarden, minicamping, bouw tuinbouwkas, etc.)

Op 13 december 2001 werden door verzekerde alle buren en verdere belangstellenden individueel uitgenodigd om het Plan Ottermeer te bekijken. Hierbij werd ook mondelinge uitleg gegeven omtrent de doelstellingen en plannen met het landgoed, door verzekerde. Op deze bijeenkomst waren de heer en mevrouw Van Rijen (tegenpartij) aanwezig. Op verzoek van tegenpartij werd een strook van 30 meter als eikvrij ingetekend op het plan (vanwege de vermeende mogelijkheid van overdracht van 'meeldauwschimmels') en werd de boomvrije strook van 6 meter verbreed tot 12 meter bij de perceelgrens van beider percelen (verzekerde en tegenpartij). Geen der aanwezigen had verder inhoudelijke of zwaarwegende bezwaren tegen de komende ontwikkelingen.

In maart 2002 is verzekerde begonnen met de aanleg van het Landgoed, conform de getoonde tekening (zie bijgaande). Tot het voorjaar 2003 heeft verzekerde geen opmerking of klachten ontvangen van tegenpartij.

Op 4 maart 2003 wordt uitspraak gedaan door de Commissie Bezwaar- en Beroepschriften van de Gemeente Roosendaal inzake een klacht (Bezwaarschrift) van tegenpartij (ingediend op 9 september 2002) aangaande het niet uitoefenen van bestuursdwang aangaande het aanplanten van bos. Ondanks het feit dat de Commissie moet erkennen dat er niet tijdig is beslist wijst zij het verzoek om bestuursdwang af. Vanaf dit moment tot 1 juni 2004 ontvangt verzekerde geen berichten of klachten van tegenpartij.

Op 1 juni 2004 ontvangt verzekerde een (op 28 mei 2004) gedateerde aansprakelijkstelling van Stichting Rechtsbijstand. In dit schrijven van Mr. P.H.J.N.M. van Rooij wordt verzekerde gesommeerd om een beplantingsvrije zone aan te houden ad 10 meter en de geleden en toekomstige schade te erkennen door de aanwezigheid van het aangeplante bos (onttrekking van water en gerelateerde wildschade). In een bijgevoegd Expertiserapport verklaart Ing. P.J.A. Wilders dat hij geen waarnemingen heeft gedaan in 2002 en 2003. Hij heeft een gemelde wildschade in zonnebloemen op 9 juni 2004 geïnspecteerd en constateerde dat er zonnebloemen waren 'afgevreten'. Hij verklaarde 'wildwissels' te hebben gezien door een perceel aardappelen naar het perceel van verzekerde en is van mening dat in dit bosperceel de oorzaak is van deze wildschade. In dit expertiserapport wordt geen schadtevomvang vastgesteld noch geïndiceerd.

Op 25 juni 2004 heeft verzekerde alle aantijgingen schriftelijk (aangetekend) weerlegd. Medio augustus 2004 ontving verzekerde een op 29 juli 2004 gedateerde brief van de (nieuwe) juridische belangenbehartiger van tegenpartij de heer Mr. A.M. van Schaick waarin de eisen worden hernieuwd.

Op 12 oktober 2004 heeft de (toenmalige) advocaat van verzekerde, Mr. R.P.G. Schelvis, een antwoord opgesteld ten behoeve van de juridische belangenbehartiger van tegenpartij. Deze brief wordt op 21 oktober 2004 door juridische belangenbehartiger van tegenpartij beantwoord.

Op 15 oktober 2004 voelt verzekerde dat deze zaak hem boven het hoofd dreigt te groeien en meldt hij schade onder zijn lopende verzekering, via zijn tussenpersoon Ridderpoort.

Claims en beweringen tegenpartij

Uit de overlegde stukken bleken ons de navolgende claims en beweringen:

1. Het in maart 2002 aangeplante bos zou illegaal zijn en de aanleg niet in overeenstemming met de voorschriften.
2. De toegezegde afstanden m.b.t. de beplantingsvrije, boomvrije en eikvrije zone, conform afspraken in 2001, zouden niet zijn nagekomen.
3. Door het wild dat in dit aangeplante bos zou voorkomen heeft tegenpartij jaarlijks schade opgelopen aan zijn gewassen vanwege vreterij.
4. Door het aangeplante bos zou door de schaduwwerking van de bomen de kwaliteit en kwantiteit afnemen van de gewassen van tegenpartij.
5. Door het aangeplante bos zouden de landerijen van tegenpartij (op termijn) kunnen verdrogen.
6. Door de in het bos groeiende onkruiden zouden de landerijen van tegenpartij vervuilen danwel verliest tegenpartij zijn bewijs van het Milieu Programma Sierteelt (MPS), door extra gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (herbiciden).
7. Door de in het bos groeiende onkruiden en bomen met meeldauwschimmels zouden de landerijen van tegenpartij kunnen worden aangetast danwel verliest tegenpartij zijn bewijs van het Milieu Programma Sierteelt (MPS), door extra gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Reactie op claims en beweringen

Na enig onderzoek bleek ons:

1. De juridische status van Landgoed Ottermeer en die hierin opgenomen bosaanplant is nog onduidelijk. Er is nog geen duidelijk standpunt ingenomen door de Provincie Brabant en er loopt nog een artikel 19-procedure. De Gemeente Roosendaal (bij monde van de heer H. van Gouwen) deelde ons, op 23 november 2004, desgevraagd telefonisch mede dat de Gemeente de volledige intentie heeft om haar toezeggingen (in 2001 gedaan) te honoreren. Zij staat nog immer achter haar toezeggingen dat zij de ontwikkeling van het Landgoed Ottermeer steunt, dat de Gemeente terecht 'groen licht' heeft gegeven voor het aanplanten van het bos in maart 2002 en dat er geen problemen zullen ontstaan aangaande de natuurcamping, de kwekerij, het aanleggen van een waterbuffering en verder natuurherstel. Mogelijk is de aanplant van permanent bos strijdig met een agrarische bestemming doch dit zal worden opgelost middels een bestemmingswijziging van bedoelde gebied. Men verwacht de genoemde problemen in minimaal zes maanden en maximaal drie jaar te hebben overwonnen. In de tussentijd zal de Gemeente Roosendaal de status quo accepteren en tolereren. Met andere woorden zij zal niets doen (bestuursdwang o.i.d.) tegen de dagelijkse gang van zaken bij verzekerde.
2. De door de Gemeente voorgeschreven boomvrije zone is 6 meter. De door verzekerde aan tegenpartij toegezegde boomvrije zone is 12 meter. De door verzekerde aan tegenpartij toegezegd 'eikvrije zone' is 30 meter. Op 16 november 2004 werden door ons deze zones, aan de zijde van tegenpartij, nagemeten. De onbeplante zone bedraagt 6 meter, de boomvrije zone bedraagt 12 meter (incl. 6 meter beplanting met struiken). De eikvrije zone is minimaal 42 meter.

3. De vermeende wildschade die tegenpartij lijdt heeft slechts voor een gering deel een causaal verband met de aanplant van bos door verzekerde.
 - Het aangeplante bos door verzekerde betreft slechts een kleine oppervlakte ten opzichte van de andere omliggende bossen (ca. 250 HA). Eén daarvan (het bosje van Van der Meer) ligt sinds een lange reeks van jaren direct aan de landerijen van tegenpartij. Het meeste wild levert echter (aan de randen) van akkers en landbouwgronden. Op deze plekken is er makkelijker te foerageren door deze dieren. De landerijen van tegenpartij worden voor 85% omringd door dergelijke akker- en landbouwgronden.
 - Zowel de landerijen van verzekerde, tegenpartij als andere naastgelegen percelen worden bejaagd door de (Wild Beheers Eenheid) Jagerscombinatie Nispen-Wouwse Plantage, 5 personen. Tegenpartij heeft nimmer geklaagd omtrent wildschade, danwel gevraagd om extra aandacht voor zijn perceel bloemen, bij deze jachtcombinatie. In het bosperceel van verzekerde zijn, door de jagers, in 2002 en 2003, 3 hazen en 2 fazanten aangetroffen en geschoten.
 - Tegenpartij heeft geen claim ingediend bij de Wildschade-commissie.
 - Tegenpartij schermt (evenals verzekerde) zijn zonnebloemen en ander sierteeltgewassen niet af met gaas. Verzekerde heeft in 2002, 2003 en 2004 geen wildschade opgelopen op zijn, midden tussen de bossen gelegen, perceel. Door verzekerde werden in 2004 o.a. 126.000 zonnebloemen (o.a. Helianthus "Sunrich") zonder schade afgezet, naast een veelvoud aan Alstroemeria, Brassica, Aster, Hypericum, Tanacetum, Aconitum en Solidago. Tegenpartij claimt in 2004 wildschade, op een perceel dat naast een aardappel- en maïsveld is gelegen, minimaal 50 meter vanaf het bos van verzekerde doch onderbouwt deze claim op geen enkele wijze.
 - Het afschermen van het eigen gewas tegen wild is een normale zaak in de bloemisterijsector. Ook de Wildschade-commissie schrijft deze in vele gevallen dwingend voor, vooraleer tot opname van de schade en eventuele uitkering van schadepeningen wordt overgegaan. De kosten hiervoor (enkele honderden euro) wegen, bij enige wildvraat, ruimschoots op tegen het vermijden van wildschade.
4. Schaduwwerking van de bomen in het aangeplante bos op de gewassen op de, ten noorden van het bosperceel gelegen, landerijen van tegenpartij is nagenoeg uit te sluiten. De boomvrije zone is 12 meter. In de normale groeiperiode van de gewassen (mei tot september) is pas bij een kroonhoogte van 12 tot 20 meter sprake van enige schadelijke schaduwwerking op een klein gedeelte van het perceel. Het bereiken van een dergelijke hoogte van de bomen kan nog 15 tot 20 jaar duren. De boomtoppen kunnen ruim voor deze tijd nog worden gesnoeid.
5. Verdroging van het perceel van tegenpartij door de bomen in het aangeplante bos is normaliter uitgesloten. Ten eerste is de ligging van de landerijen lager dan die van verzekerde. Daarnaast heeft verzekerde in de afgelopen jaren op het aanpalende gebied een aanzienlijke waterbuffer (poelen) aangelegd. Hierdoor wordt wateroverlast in de winter en droogte in de zomer, op de aanpalende landerijen in het stroomgebied van de (voormalige) beek voorkomen dan wel beperkt ten aanzien van de huidige situatie. Verzekerde voert geen regenwater af op andere wijze. De waterhuishouding op de landerijen van Van Rijen zal derhalve aanzienlijk verbeteren.
6. Alle (on)kruiden die voorkomen op het perceel van verzekerde komen, in principe, ook voor op het perceel van tegenpartij. Bij voldoende bosvorming zal de ontwikkeling van deze (on)kruiden alleen maar minder worden. Door het maaien van de vrije zones wordt overdracht van onkruidzaden simpel voorkomen.

7. De meeldauw- en andere schimmels, die eiken als waardplant hebben, zijn van een andere soort (stam) dan die voorkomen op b.v. Chrysanthemum of Helianthus. Meeldauwschimmels zijn soortspecifiek en vermeerderen zich normaliter slechts binnen de eigen soort (van chrysant op chrysant en van eik op eik). Overdracht van eik naar andere gewassen is niet aannemelijk. Indien het onkruiden betreft, die op beide percelen voorkomen (evenals in de wijde omgeving) is het causale verband tussen de aanplant van verzekerde en eventuele meeldauwaantasting bij tegenpartij ver te zoeken.

Situatieschets

Plattegrond van Landgoed Ottermeer. Ten Noorden van dit perceel (uiterst rechts) bevindt zich de (75%) grens met de landerijen van tegenpartij, bestaande uit een droge sloot

Schadeoorzaak

Het is niet aannemelijk dat de aanplant van het bos in 2002 door verzekerde, tot op heden, een oorzaak is voor enige schade bij de omliggende landerijen.

Schadevaststelling

Wij hebben tegenpartij medegedeeld dat wij alle schade die, volgens zijn mening, een gevolg kan zijn van het handelen of nalaten van verzekerde, z.s.m. zullen vaststellen (in overleg met de expert van tegenpartij) mits deze onmiddellijk wordt gemeld.

Schadeberekening

Wij hebben tot op heden geen schade geconstateerd noch berekend

VOORLOPIGE CONCLUSIES EXPERT

- Er is, ons inziens, vooralsnog geen sprake van een toerekenbare aansprakelijkheid.
- Van (voorwaardelijk) opzettelijk handelen door verzekerde is ons niets gebleken.
- Van eigen (mede) schuld door tegenpartij is vooralsnog ons niets gebleken.
- Wij hebben geen uitspraak gedaan omtrent de gehoudenheid van de maatschappij.

VERVOLGACTIES EXPERT

- Wij zijn in afwachting van uw (voorlopige) standpunt en verdere instructies.
- Wij zullen tot nader order de communicatie met alle partijen in stand houden.

Aldus vastgesteld te Frederiksoord 24 november 2004

AGROTAX – agrarische register experts

Ing. J.N. Rijpkema re

Tweede Rapport van Expertise

Uw schadenummer : Z7-52-1989238

Opdrachtgever : Delta Lloyd Schadeverzekering NV
Postbus 44
8000 AA ZWOLLE

Behandelaar : Ing. S. Knottnerus

Opdrachtnummer : 2004.11.0212

Verzekerde : F.T.M. Termorshuizen - Y.M.M.P. van der Pluym VOF
Landgoed Ottermeer
Hopmeerweg 8, 4725 PX Wouwse Plantage
06-144 87 302

Tegenpartij : C.J. van Rijen
Maststraat 27, 4709 PN Nispen
(0165) 36 51 76

**Privaatrechtelijke
Juridische Belangenbehartiger
van tegenpartij** : Mr. A.M. van Schaick
Linssen CS Advocaten Dossiernummer 90.204.0489
Postbus 240 8000 AE Tilburg
(013) 5 420 400

Expert tegenpartij : Ing. P.J.A. Wilders re.
Stichting Rechtsbijstand Dossiernummer R103766224
Postbus 981, 6040 AZ Roermond
(0475) 36 71 11 of 06-538 03 514

**Publiekrechtelijke
Juridische Belangenbehartiger
van tegenpartij** : Mw. Mr. M.K. Weterings
Stichting Rechtsbijstand Dossiernummer R103704401
Postbus 10100, 5000 JC Tilburg
(013) 462 11 51

Verzekering : Aansprakelijkheidsverzekering Agrarische Bedrijven

Polisnummer : 730-7077032

Schadedatum : 1 februari 2004

Voorval : Schadeclaims vanwege aanleg landgoed.

Expert : J.C. Pieters re.
(Register-Expert NIVRE, Register-Taxateur VRT, lid NVAE)

Schadebedrag : Onbekend

Expertisedatum : 16 en 23 november 2004
20 juli 2005

ALGEMEEN

Op 5 november 2004 ontvingen wij van Delta Lloyd Schadeverzekering NV te Amsterdam het verzoek de schadetoedracht te onderzoeken en de schade vast te stellen als gevolg van voornoemd voorval. Na telefonische afspraak, op gelijke datum, bezochten wij tegenpartij (na telefonisch overleg met diens privaatrechtelijke juridische belangenbehartiger) en verzekerde op 16 november 2004. Op 19 november 2004 ontvingen wij een, op 18 november 2004 gedateerd schrijven van de publiekrechtelijke juridische belangenbehartiger van tegenpartij. Op 23 november 2004 voerden wij een telefonisch onderhoud met de Gemeente Roosendaal, de expert van tegenpartij en de publiekrechtelijke juridische belangenbehartiger van tegenpartij. Op 24 november 2004 zonden wij u een voorlopig rapport van expertise. Op 15 juni 2005 vernamen wij van de schadebehandelaar dat het dossier was afgelegd.

Op 15 juli 2005 ontvingen wij bericht van de expert van tegenpartij dat er een 'nieuwe' claim werd gedaan op basis van het overwaaien van onkruidzaden. Na overleg met de schadebehandelaar en het maken van een afspraak, op gelijke datum, hebben wij tegenpartij en verzekerde bezocht op 20 juli 2005.

Wij rapporteren u (aanvullend) als volgt:

Verzekerde

De verzekerde is de vennootschap onder firma F.T.M. Termorshuizen & Y.M.M.P. van der Pluym te Wouwse Plantage, gevestigd op voornoemd adres. De heer Termorshuizen en mevrouw Van der Pluym handelen onder de namen Ottermeerhoeve en Landgoed Ottermeer. Verzekerde ontwikkelt sinds 2001 een Landgoed, met natuur- en landschapsontwikkende elementen, van circa 19,4 hectare groot. Hierin exploiteert verzekerde een biologische fruit- en bloemenkwekerij alsmede een minicamping met 15 staanplaatsen. Wij hebben gesproken met de heer F. Termorshuizen en mevrouw Y. van der Pluym.

Tegenpartij

De tegenpartij is C.J. van Rijen te Nispen, gevestigd op voornoemd adres. Tegenpartij exploiteert een bloemkwekerij van ca. 4 HA op een bedrijf met een oppervlakte van 9 HA. De resterende grond wordt, vanwege vruchtwisseling, verhuurd en beteeld met aardappelen (circa 3 HA) en snijmaïs (circa 2 HA). Wij hebben gesproken met de heer en mevrouw Van Rijen. Op 21 juli 2005 hebben wij tevens gesproken met de expert van tegenpartij.

Contractuele relatie tussen partijen

Verzekerde en tegenpartij hebben géén contractuele relatie.

Voorval

Verzekerde en tegenpartij hebben een langlopend publiekrechtelijk juridisch dispuut vanaf het moment van daadwerkelijke wijziging van de bestemming van de gronden van verzekerde, van gangbaar agrarisch in ecologisch agrarisch (biologische tuinbouw, bosbouw, natuur en minicamping) in 2001 tot op heden. Daarnaast hebben verzekerden een (even lang durend) privaatrechtelijk dispuut omtrent schade, aan het bedrijf van tegenpartij, veroorzaakt door vreterij door wild komende vanuit het aangeplante bos, door wateronttrekking en door onkruidverspreiding.

BEVINDINGEN EXPERT

Claim van tegenpartij op 15 juli 2005

In aanvulling op de eerdere claims wordt door tegenpartij, via zijn expert, de navolgende schade geclaimd:

Door de, in de niet onderhouden bosrand groeiende, onkruiden aan de rand van de landerijen van tegenpartij, worden de gewassen van tegenpartij vervuild, ontstaan er extra onkosten en bestaat de kans dat tegenpartij zijn bewijs van het Milieu Programma Sierteelt (MPS) kwijt raakt, door extra gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De kosten worden vooralsnog niet apart gespecificeerd doch o.a. de aanschaf van een wiedmachine ad € 4.000 behoren, volgens tegenpartij, tot deze kosten.

Inspectie

Op 20 juli 2005 hebben wij tezamen met de heer en mevrouw Van Rijen en hun expert, de heer P. Wilders, de situatie ter plekke geïnspecteerd.

Op het gehele perceel van tegenpartij troffen wij een overmatige hoeveelheid onkruiden aan. Vooral in de teelt van zonnebloemen leidt dit tot (veel) extra arbeid (wieden, schoffelen). De onkruiden bestaan hoofdzakelijk uit: Melganzevoet (*Chenopodium album*), Hanepoot (*Panicum Crus-galli*), Muur (*Stellaria media*), Perzikkruid (*Polygonum persicaria*), Paarse dovenetel (*Lamium purpureum*), Paardenbloem (*taraxacum officinale*), Xwarte nachtschade (*Solanum nigrum*), Akkerwinde (*Convolvulus arvensis*) en de kleine brandnetel (*Urtica urens*).

Op het terrein van verzekerde, aan de andere zijde van de droge sloot, is een natuurlijke grasstrook aanwezig, welke slechts op enkele plekken in enige mate is gemaaid, in het afgelopen seizoen. De begroeiing in de boomvrije zone ad 6 meter bestaat hoofdzakelijk uit grassen zoals Veldbeemdsoorten, Raaigrassoorten en Kropaar (*Dactylis glomerata*). In deze grasbegroeiing troffen wij, op enkele plekken de Grote Brandnetel (*Urtica dioica*), Veldzuring (*Rumex acetosa*), Witte dovenetel (*Lamium album*), St. Janskruid (*Hypericum perforatum*) en Boerenwormkruid (*Tanacetum vulgare*) aan.

Wij hebben aansluitend aan onze inspectie verzekerde bezocht en hem verzocht om, ter voorkoming van verdere discussie met tegenpartij, genoemde bufferzones minstens twee maal per jaar (mei en augustus) geheel te maaien.

Foto's

De droge sloot is de grens tussen beide percelen. Behoudens de slootberm van tegenpartij (met Boerenwormkruid) wordt een bufferstrook grond ad 4 meter constant onkruidvrij gehouden, middels frezen, eggen en ploegen.

De zwaar door onkruid vervuilde snijmaïs van tegenpartij.

Resterende onkruidvervuiling in oogstbare zonnebloemen.

Een zwaar vervuilde hoek met kerstsparren (Picea omonika)

Reactie op claim tegenpartij

De meeste grassoorten en onkruiden, in de bermen van het bosperceel van verzekerde, zoals Kropaar, Veldbeemd, St. Janskruid, Witte dovenetel en Veldzuring, zijn planten die bij voorkeur op schrale grond voorkomen. Het Boerenwormkruid en de Grote brandnetel zijn weinig selectief, mits er enige resterende stikstof aanwezig is. Doordat er geen bemesting, beregening noch grondbewerking wordt uitgevoerd zal de zandgrond hier steeds verder verschralen. Uiteindelijk (na ca. 10 jaar) zal een natuurlijke vegetatie resteren.

De meeste van de onkruidsoorten op het perceel van tegenpartij zijn van het type 1 jarige akkeronkruiden, deze soorten gedijen het beste op een omwoelde, vochtige en voedselrijke grond (zoals een akker). De Melganzevoetplant kan ca. 150 centimeter hoog worden en 20.000 zaden opleveren. Ook Muur, Hanepoot en Perzikkruid kennen een vergelijkbare onstuimige voortplanting. Doordat de grond regelmatig, door tegenpartij, wordt bemest, beregend en bewerkt blijven de groeiomstandigheden voor dergelijke onkruiden optimaal. Indien de onkruidbestrijding in enige mate wordt verwaarloosd kan een explosieve uitbreiding van deze kruiden ontstaan. Door de toenemende druk op tegenpartij op het beperken van het gebruik van herbiciden, door de afnemers en de overheid, wordt de onkruidbestrijding steeds intensiever en duurder.

Alle (on)kruiden die voorkomen op het perceel van tegenpartij kwamen, in principe, vijf jaar geleden ook voor op het perceel van verzekerde (een voormalige landbouwbedrijf). Door de wijziging van de bestemming naar bos- en natuurvorming is de ontwikkeling van de meeste van deze akkeronkruiden drastisch afgenomen. Door het, minstens twee maal per jaar, maaien van de vrije zones wordt overdracht van onkruidzaden, zoals Veldzuring en Boerenwormkruid, simpel voorkomen.

Schadeoorzaak

Het is niet aannemelijk dat de aanplant van het bos in 2002 en de wijze van onderhoud van de bufferstroken, door verzekerde, tot op heden, een oorzaak is voor enige schade bij de omliggende landerijen, zoals die van tegenpartij.

De grote onkruidvervuiling op het bedrijf van tegenpartij heeft, ons inziens, geen causaal verband met de natuurvorming op het naastgelegen perceel. Het verschil in aangetroffen onkruidsoorten is dermate groot dat van een directe overdracht niet of nauwelijks kan worden gesproken. De kans op overdracht vanuit andere naastgelegen akkerbouwgronden is vele malen groter.

Schadevaststelling

Wij hebben, tot op heden, geen schade geconstateerd noch berekend.

VOORLOPIGE CONCLUSIES EXPERT

- Er is, ons inziens, wederom geen sprake van een toerekenbare aansprakelijkheid.
- Van (voorwaardelijk) opzettelijk handelen door verzekerde is ons niets gebleken.
- Van eigen (mede) schuld door tegenpartij is vooralsnog ons niets gebleken.
- Wij hebben geen uitspraak gedaan omtrent de gehoudenheid van de maatschappij.

VERVOLGACTIES EXPERT

- Wij zijn in afwachting van uw (voorlopige) standpunt en verdere instructies.
- Wij zullen tot nader order de communicatie met alle partijen in stand houden.

Aldus vastgesteld te Frederiksoord 21 juli 2005

AGROTAX – agrarische register experts

Ing. J.N. Rijpkema *re*